

Nr 75.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1917 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående villkoren för lån från allmänna nyodlingsfonden.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 10 april 1917 avlåten proposition, nr 184, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att godkänna de i protokollet intagna, av chefen för jordbruksdepartementet tillstyrkta allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande av lån ur allmänna nyodlingsfonden, att gälla från och med år 1918 samt beträffande punkten 1) jämväl ansökningar om lån för samma år.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Jag har förut i dag anmält en framställning från lantbruksstyrelsen angående vissa ändringar i villkoren för lån från norrländska nyodlingsfonden. I skrivelse den 7 oktober 1916 har lantbruksstyrelsen gjort motsvarande framställning i fråga om lån från allmänna nyodlingsfonden, för vilka villkoren blivit bestämda av 1914 års senare riksdag och av Kungl. Maj:t fastställda genom kungörelse den 24 september samma år. Statskontoret har i utlåtande häröver den 1 december 1916 yttrat sig på enahanda sätt som i förstnämnda ärende.

Det nu förevarande ärendet är av alldeles samma innehåll och beskaffenhet som det förut anmälda och jag torde därför icke behöva här närmare redogöra för detsamma. Då jag anser, att beträffande villkoren för lån från allmänna nyodlingsfonden ändringar böra vidtagas i överensstämmelse med vad jag tillstyrkt i fråga om villkoren för lån från den

norrländska nyodlingsfonden, torde jag alltså kunna inskränka mig till att hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att godkänna följande allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande av lån ur allmänna nyodlingsfonden, att gälla från och med år 1918 samt beträffande punkten 1) jämväl ansökningar om lån för samma år:

1) Hushållningssällskap eller landsting, som önskar från ifrågasvarande fond erhålla lån för att därav utlämna låneunderstöd för med fonden avsett ändamål, må därom inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, till lantbruksstyrelsen ingiva skriftlig framställning, innehållande uppgift å de odlingsföretag, för vilka låneunderstöd blivit hos hushållningssällskapet eller landstinget sökta, förslag till belopp och lånetid för varje särskilt låneunderstöd ävensom övriga för ärendets bedömande erforderliga uppgifter; ägande lantbruksstyrelsen fastställa formulär för sådan framställning.

2) Lantbruksstyrelsen må efter prövning av sålunda gjorda framställningar bevilja hushållningssällskap eller landsting lån från fonden och därvid fastställa den tid, inom vilken varje särskilt odlingsföretag skall vara påbörjat och avslutat; åliggande det lantbruksstyrelsen att om beviljat lån meddela uppgift till statskontoret.

3) Från fonden beviljat lån skall återbetalas inom högst tio år från lånets lyftande med lika kapitalbelopp varje år jämte upplupen ränta. Finnes lånebelopp vara av hushållningssällskap eller landsting disponerat på annat sätt än förevarande bestämmelser tillåta eller det därmed avsedda arbetet icke vara inom den av lantbruksstyrelsen fastställda tid påbörjat eller avslutat, skall sådant lånebelopp, på yrkande av lantbruksstyrelsen, omedelbart återbetalas av hushållningssällskapet eller landstinget.

4) För hushållningssällskap eller landsting beviljat lån från fonden åtnjutes räntefrihet första året, under vilket lånet innehaves, men därefter erlägges fyra procent årlig ränta å oguldet kapitalbelopp, dock med skyldighet för hushållningssällskap eller landsting att, därest förfallet kapitalbelopp icke inom föreskriven tid inbetalas, å det förfallna beloppet erlägga sex procent årlig ränta från förfallodagen, till dess inbetalning sker. De, som av hushållningssällskap eller landsting erhållit låneunderstöd, skola åtnjuta enahanda räntefrihet, som nyss är stadgad, och må av dem icke fordras högre ränta, än i detta moment bestämts.

5) Låneunderstöd, som av hushållningssällskap eller landsting meddelas, må utgöra högst 500 kronor och under inga förhållanden uppgå till mer än hälften av den uppskattade odlingskostnaden.

6) Vid beräkningen av denna kostnad upptagas såväl själva odlingsarbetet som den erforderliga dikningen, för så vitt ej statsbidrag erhållits till densamma.

7) Plan och kostnadsförslag för nyodlingen skola vara uppgjorda av lantbruksingenjör, länsagronom eller annan person, som hushållningssällskap eller landsting därtill prövar kompetent, och skall denne även avgiva yttrande om markens lämplighet till åker med avseende på dess såväl beskaffenhet som läge.

8) Hushållningssällskap eller landsting äger bestämma de närmare villkoren för åtnjutande av dylikt låneunderstöd liksom ock tillse, att det med beviljat låneunderstöd avsedda ändamål vinnas.

9) Det åligger hushållningssällskap eller landsting, som innehar lån, att årligen inom tid, som lantbruksstyrelsen bestämmer, till styrelsen avgiva redogörelse över lånerörelsen enligt av styrelsen fastställt formulär.

10) Statskontoret äger att till vederbörande hushållningssällskap eller landsting utbetala beviljat lån mot hushållningssällskapets eller landstingets förskrivning därå.

11) Statskontoret har att, därest stadgad kapital- eller räntebetalning icke i rätt tid fullgöres, därom göra anmälan hos Kungl. Maj:t, som då vill bestämma, huruvida oguldet lånebelopp jämte ränta skall före den fastställda amorteringstidens slut återbetalas.

12) Kungl. Maj:t äger meddela de närmare bestämmelser, som kunna erfordras för vinnande av det med ifrågavarande lån avsedda ändamål.»

Utskottet, som icke haft anledning till erinran mot ifrågavarande framställning, hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 11 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.